

Sèries amb esperit crític per al confinament

Us proposem 11 sèries estrenades durant l'últim any que destaquen pel fet de fer reflexionar sobre el món actual, tractar de temàtiques incòmodes o posar en el focus la denúncia social

Toni de la Torre

El crític de sèries Toni de la Torre ha preparat una **selecció acurada de sèries amb contingut social per passar millor aquests dies de confinament**. Es tracta de sèries estrenades durant l'últim any que destaquen pel fet de fer reflexionar sobre el món actual, tractar de temàtiques incòmodes o posar en el focus la denúncia social i que són d'interès especial per als lectors de CRÍTIC.

1. 'La conjura contra Amèrica'

Els creadors de ['The Wire'](#), el tàndem format per David Simon i Ed Burns, tornen a treballar junts més de 10 anys després de la seva última col·laboració, que va ser a la memorable ['Generation Kill'](#). El seu nou projecte és l'adaptació de 'La conjura contra Amèrica', una novel·la del desaparegut Philip Roth que plantejava una història alternativa dels Estats Units en què **l'aviador Charles Lindbergh es presenta a les eleccions i les guanya amb un discurs populista** que defensa que els Estats Units no han d'intervenir en la Segona Guerra Mundial, que acaba d'esclatar, perquè és un assumpte dels europeus. Rere d'aquest discurs hi ha un antisemitisme que surt a la superfície tan bon punt Charles Lindbergh és nomenat president.

És fàcil veure quins són els motius que han atret els creadors de 'The Wire' a aquesta història. **El discurs populista de Charles Lindbergh l'emparenten ràpidament amb Donald Trump**. I, com en el cas del president nord-americà actual, els protagonistes de la sèrie, una família jueva, estan tranquils inicialment perquè no creuen que Charles Lindbergh pugui arribar a guanyar les eleccions (perquè "la gent el veurà com el que és"). Evidentment, estan equivocats. A mesura que avança la història i comencem a presenciar escenes al país que els personatges mai no haurien imaginat que podrien passar al país, 'La conjura contra Amèrica' es qüestiona com s'ha arribat fins a aquest punt i explora tots els implicats: el racisme present en la societat nord-americana i que Lindbergh sap explotar, els mitjans que donen veu al discurs de Lindbergh, els jueus que donen suport a aquest discurs demagog, la manera com els demòcrates menystenen Lindbergh com a rival polític i, evidentment, el mateix Lindbergh.

Malauradament, no solament es poden establir comparacions entre Lindbergh i Trump (encara que això sigui el que busquen els creadors de la sèrie). Es poden traçar similituds amb qualsevol polític similar, de manera que **la minisèrie acaba sent un advertiment contra els discursos populistes** semblant al que va fer l'any passat ['Years and Years'](#) amb el personatge de Vivienne Rook. En aquell cas, també hi havia una família al centre de l'acció. Precisament perquè la voluntat de les dues minisèries no és assenyalar el líder, sinó el context que facilita el seu ascens, i això ens inclou també als electors, representats per aquesta família. Amb guions molt ben escrits, una bona factura i un repartiment sòlid (on trobem noms coneguts com John Turturro i Winona Ryder), 'La conjura contra Amèrica' és, amb diferència, la millor opció per mirar durant el confinament per als espectadors amb sentit crític.

La podeu mirar a **HBO**.

2. 'ZeroZeroZero'

Hem vist moltes sèries sobre el narcotràfic, i la majoria recorren camins comuns. Un dels més habituals és centrar-se en el personatge del narcotraficant i col·locar-lo, encara que sigui el malvat de la història, al centre del relat. Són personatges que han sabut construir el seu propi imperi partint de circumstàncies difícils (és l'home fet a si mateix aplicat al narcotràfic) i, per tant, són despietats però també intel·ligents. És una figura que fascina i horroritza alhora, i no totes les sèries posen el mateix pes en la segona part que en la primera.

Per això s'agraeix una sèrie com 'ZeroZeroZero', una adaptació del llibre de Roberto Saviano que trenca amb aquesta fórmula en centrar la seva atenció en un carregament de cocaïna, explicant **la seva història des dels seus orígens fins que arriba a entrar a Europa**. Aquest plantejament la porta a dividir l'acció en tres grups de protagonistes que són també tres espais diferents: els venedors (a Mèxic), els intermediaris (als Estats Units) i els compradors (a Itàlia), cosa que mostra de manera molt més eficaç que la majoria de les ficcions del gènere l'entramat de persones i interessos que participen en el negoci del narcotràfic.

Aquesta visió 'macro' fa que el grau d'implicació de l'espectador amb les històries individuals dels personatges sigui menor en comparació amb altres sèries, especialment si pensem en ['Gomorra'](#) (no solament perquè també estigui basada en un llibre de Roberto Saviano, sinó perquè els responsables de totes dues sèries són els mateixos). Malgrat això, la mirada que ofereix 'ZeroZeroZero' al món del narcotràfic és interessant i ha estat poc tractada en la ficció (particularment de la figura de l'intermediari). Si ja esteu tips de la fórmula de les 'narcosèries', aquí trobareu una visió amb una voluntat més assagística del que és habitual.

La podeu mirar a **Amazon**.

3. 'Our Boys'

El conflicte entre Israel i Palestina no ha estat gaire explorat al món de les sèries. Segurament la millor referència és la minisèrie britànica ['The Promise'](#), que n'explica els orígens i que ja hem recomanat a CRÍTIC en [ocasions anteriors](#). Ara tenim una nova proposta, la minisèrie 'Our Boys'. En aquest cas, la sèrie és israeliana, encara que el guió combina múltiples punts de vista, i s'ha de llegir des d'aquest prisma: la d'un creador com Hagai Levi (conegut per sèries com ['In Treatment'](#) i ['The Affair'](#)) preguntant-se, com a israelià, com es pot aturar el cicle de la violència i examinant què passa quan l'odi surt al carrer, desfermat.

Ho fa a través d'un cas real: **el segrest de tres adolescents jueus per part de Hamàs, l'any 2014**. Mentre centenars de persones es concentren en oracions massives, el protagonista de la història, un detectiu israelià, s'adona que la situació pot escalar fàcilment i esclatar en forma de violència, i intenta fer el possible per evitar-ho. Mentrestant, una família palestina segueix els fets a través de la televisió. Les represàlies acaben arribant, i 'Our Boys', que sacseja molt bé l'audiència amb escenes que inclouen imatges d'arxiu per recordar-nos que el que veiem va passar en la vida real, fa reflexions que busquen quedar-se al cap de l'espectador.

A partir d'uns fets específics, 'Our Boys' ens parla de la **capacitat de l'odi per apoderar-se d'individus i de col·lectius**, i la impossibilitat de frenar conflictes immersos en l'espiral de la violència, extraient-ne conclusions universals, però sempre fent més preguntes que oferint respostes

i interpel·lant l'espectador perquè reflexioni amb el seu protagonista.

La podeu mirar a l'**HBO**.

4. 'Kalifat'

El terrorisme és el tema central d'aquesta sèrie sueca sobre una agent que rep informació que s'està plantejant un atac a Suècia. El que distancia aquesta sèrie d'altres que tracten del mateix tema (el terrorisme és una de les qüestions que més han explorat les sèries de les últimes dues dècades) és que fa una aproximació coral, incloent-hi dos personatges més: una dona sueca que es va unir a ISIS i ara s'ha trobat atrapada amb una vida terrorífica a Raqqa i un reclutador que manipula joves suecs perquè s'uneixin a l'ISIS. A través d'aquestes tres trames, **'Kalifat' construeix una història que es mou de Suècia a Síria** fent patir l'espectador amb escenes punyents i cruentes en els dos escenaris i, a més, filmades de manera realista.

No és la primera sèrie que tracta del tema. Ja fa algun temps vam recomanar ['The State'](#), de Peter Kosminsky, que tenia com a protagonistes britànics que s'unien a l'ISIS. Es tractava d'una minisèrie molt ben documentada però que no entrava a preguntar-se què havia portat els seus personatges a viatjar fins a Síria. En aquest sentit, 'Kalifat' és més completa (segurament una bona idea seria mirar-les totes dues) i, a banda de basar el motor de la història en el pla d'un atemptat terrorista al cor de Suècia, sap explicar eficaçment els mecanismes humans i polítics que hi ha al darrere dels joves occidentals seduïts pel fonamentalisme islàmic.

La podeu mirar a **Netflix**.

5. 'La amiga estupenda'

L'**adaptació excel·lent de les novel·les de l'escriptora Elena Ferrante** (pseudònim d'una autora desconeguda) és una de les millors sèries que s'han fet en els últims anys. La història d'amistat entre dues nenes en la Itàlia de la postguerra i com els seus camins es van separant lentament és una història que ens parla de les presons invisibles que poden determinar, asfixiar i fins i tot aniquilar existències. Els murs s'alcen al voltant d'aquests dos personatges: els murs d'una cultura patriarcal que té molt clar quin és el paper que hi ha de tenir la dona, i els murs de l'origen socioeconòmic d'uns personatges que limiten molt les seves oportunitats per sortir del petit univers del barri pobre on van créixer i on semblen forçades a quedar-se, físicament o emocionalment, o totes dues coses.

A través dels camins divergents de totes dues, 'La amiga estupenda' mostra com és el context el que determina les seves existències respectives, al mateix temps que fa evolucionar la relació entre totes dues, que es va omplint inevitablement de ressentiment. El pla de la sèrie és ambiciós: **seguir les seves vides des de la infantesa fins a la vellesa** (amb canvis d'actrius periòdics), i de moment, amb dues temporades emeses, el resultat supera amb escreix les expectatives. És un d'aquells casos excepcionals en què tots els elements (el guió, la direcció, les interpretacions, l'ambientació, la banda sonora) encaixen a la perfecció, i donen com a resultat una sèrie que és un tresor autèntic.

La podeu mirar a l'**HBO**.

6. 'Unorthodox'

Si a 'La amiga estupenda' la presó de les protagonistes és la cultura patriarcal i l'origen socioeconòmic, en aquesta minisèrie és sobretot **el fonamentalisme religiós que posa els barrots en la vida d'una jove jueva** que ha crescut a la comunitat jueva ortodoxa de Williamsburg, a Brooklyn. A 19 anys, s'escapa de casa fugint d'un matrimoni pactat i descobreix tot un món lluny dels 'haredim'. La minisèrie fa una molt bona feina contrastant la modernitat de Berlín, on fugí el personatge, i l'antimodernisme del seu lloc d'origen; el multiculturalisme de la nova llar en oposició amb l'aïllament voluntari que havia viscut des de petita.

Ja hi havia hagut sèries que havien recreat la vida dels practicants ortodoxos del judaisme, com la israeliana ['Shtisel'](#), protagonitzada per una família que viu al barri de Geula, a Jerusalem, i que sovint tenen problemes amb els costums 'haredim', entrant en conflicte amb els habitants del barri del costat, més extremista. Però aquesta visió d'algú que ha fugit d'aquest món és molt interessant, i més sabent que la font principal d'"**Unorthodox' és una autobiografia escrita per Deborah Feldman**". Tenir present que el que narra és real també fa més emocionant el viatge de la protagonista i veure com intenta deixar enrere l'únic món que havia conegut.

La podeu mirar a **Netflix**.

7. 'Home Ground'

Aquesta sèrie noruega combina el feminisme amb el món del futbol explicant la **història de l'entrenadora d'un equip de futbol femení** que ho ha guanyat pràcticament tot i que, per un seguit de circumstàncies, té l'oportunitat de posar-se al capdavant d'un equip de la primera divisió masculina del país (podríem establir aquí paral·lelismes amb ['Borgen'](#), on una dona esdevé, en circumstàncies extraordinàries, primera ministra a Dinamarca). Evidentment, i malgrat que el seu currículum com a entrenadora és ple d'èxits, el seu nomenament és posat en dubte des del primer moment pel fet de ser una dona. De fet, 'Home Ground' arrenca justament amb una entrevista que li fan a la televisió on es menysprea amb condescendència el seu palmarès com a entrenadora justament pel fet de tractar-se d'esport femení.

La sèrie exposa molt bé **els esforços de l'entrenadora cada vegada que topa amb actituds masculistes**, amb l'actriu Ane Dahl Torp mostrant l'estoïcisme que aguanta rere els silencis, i denuncia que es forci moltes dones professionals a demostrar diàriament que s'han guanyat el lloc on són. Això connecta 'Home Ground' amb un relat feminista molt clar i que és independent del món de l'esport, però al mateix temps la sèrie treballa molt bé les trames futbolístiques i és, de fet, la millor sèrie sobre aquest esport que s'ha fet fins ara, amb alguna picada d'ullet als aficionats, com la presència de l'exfutbolista John Carew.

La podeu mirar a **Filmin**.

8. 'Unbelievable'

Aquesta minisèrie explica **la història real d'una adolescent que va ser víctima d'una violació** i que, en voler-ho denunciar, es va trobar amb uns detectius que no solament no se la van creure, sinó que la van forçar a rectificar el seu propi testimoni argumentant que mentia. Basant-se en un article sobre el cas escrit per T. Christian Miller i Ken Armstrong i que va guanyar el Pulitzer l'any 2015, la

minisèrie posa en pantalla el testimoni de la víctima i tot el procés que va viure des del moment que busca l'ajuda de les autoritats, denunciant el fet que les víctimes de violació hagin de demostrar el crim i el que això suposa per a elles.

La intervenció posterior d'una altra parella de detectius, interpretades per Toni Collette i Merritt Wever, que, investigant un altre cas de violació, acaben tirant enrere i recuperant el cas de la protagonista, fa evident l'error comès pels primers detectius. A través dels seus ulls, la minisèrie exposa **la ineptitud dels detectius que s'havien fet càrrec del cas, i retrata la insensibilitat del sistema** que, en comptes d'ajudar la víctima, l'havia convertit en culpable, cosa que fa empitjorar el trauma viscut. 'Unbelievable' és un visionament dur, però necessari per obrir els ulls a la manera com la justícia tracta els casos de violació. En estrenar-se a Netflix, la víctima del cas va explicar que mirar-la l'havia ajudat a tancar tot el que havia viscut.

La podeu mirar a **Netflix**.

9. 'The Morning Show'

Aquesta aspirant a '[The Newsroom](#)' havia de ser una sèrie sobre el dia a dia d'un programa de televisió matinal basada en la competitivitat entre una presentadora veterana i una periodista jove. Un canvi de 'showrunner', unit a l'eclosió del moviment #MeToo, va canviar els plans originals de la sèrie, que va mantenir la mateixa trama del duel entre les dues periodistes (interpretades per Jennifer Aniston i Reese Witherspoon) però va introduir **un cas d'assetjament sexual** que comet un nou personatge, el copresentador del programa interpretat per Steve Carell, amb una treballadora, acostant la sèrie a l'actualitat.

Encara que la intenció de 'The Morning Show' és bona, la sèrie comet l'error elemental de no donar pràcticament veu a la víctima, que acaba sent un personatge sense gaire importància i amb molt poca presència. En canvi, s'hi dona molt d'espai al personatge del presentador per expressar les seves opinions en un intent de **generar un debat sobre com s'han de tractar aquests casos en l'entorn laboral** i explorar com el moviment #MeToo ha alterat la manera com els treballadors (de qualsevol empresa) interactuen entre ells i el que això implica.

No es tracta d'un debat gaire ben articulat. De fet, la part més interessant de la sèrie és com afecta tot plegat els interessos de la cadena de televisió. Aquí sí que 'The Morning Show' és punyent assenyalant la bona disposició a amagar els casos d'assetjament sexual en aquest entorn i també la **manca de sororitat de personatges mediàtics** més preocupats per la seva imatge pública que per examinar seriosament la cultura masclista del seu entorn laboral o per haver contribuït amb el seu silenci al patiment de la víctima.

La podeu mirar a **Apple TV+**.

10. 'Watchmen'

Arribem al final de la llista posant el llistó ben amunt: amb la reinterpretació magistral que el guionista Damon Lindelof va fer de 'Watchmen', el còmic de culte d'Alan Moore i Dave Gibbons. Capturant l'essència del còmic original, però portant-lo al seu terreny com a creador, revisita les mateixes idees i reflexions però en un context més connectat amb el món actual. Així, el racisme és el centre d'aquesta seqüela de 'Watchmen' que arrenca amb la recreació d'uns fets històrics que molts nord-americans desconeixien (la matança de Tulsa de 1921) i els converteix en la **història d'origen d'un superheroi que lluita contra el supremacisme blanc**.

Però el protagonista de la història no és ell, sinó una detectiva de policia interpretada per Regina King (a qui recupera de [‘The Leftovers’](#)), que també s’enfronta a la feina amb un grup de racistes que s’amaguen rere la màscara de Rorschach en una de les decisions més brillants de la sèrie (si, en la vida real, el moviment antisistema va adoptar la màscara de V, el protagonista de [‘V de Vendetta’](#), és lògic que, en aquest món alternatiu, els supremacistes adoptin la màscara de Rorschach). **Un assassinat serà el detonant que farà que la detectiva desenterrí secrets** que estaven molt ben amagats i s’acabi encreuant amb el superheroï venjador.

D’aquesta manera, ‘Watchmen’ aconsegueix unir el passat i el present, creant un pont que identifica el racisme com un problema que està molt ben arrelat al país i que afecta la protagonista, ho vulgui o no. Els conflictes de la detectiva amb la seva identitat i el seu passat familiar s’encreuen amb reflexions sobre els límits de l’autoritat (el ja famós “qui vigila el vigilant”) i la investigació dels plans dels supremacistes, que semblen tenir-ho tot molt ben lligat. Com el còmic original, la sèrie és una història de superheroï que defuig i subverteix els patrons clàssics del gènere al mateix temps que aporta reflexions molt interessants sobre el món actual.

La podeu mirar a l’**HBO**.

‘Bonus track’: ‘Utopia’

Acabem aquesta tria amb una sèrie que, a diferència de les anteriors, ja té uns quants anys, però que és molt pertinent recuperar aquests dies tenint en compte les similituds del seu argument amb la situació que estem vivint actualment. Es tracta d’[‘Utopia’](#), un ‘thriller’ creat pel guionista Dennis Kelly que gira al voltant de la seqüela no publicada d’un còmic que podria contenir informació necessària per salvar la humanitat. Diversos personatges amb diferents interessos van al darrere d’aquest manuscrit en una sèrie de ritme intens que barreja polítics, organitzacions secretes i una epidèmia que fa entrar en estat de pànic la població. La sèrie també destaca per una estètica de colors enlluernadors i d’estil de còmic que té molta personalitat, i per una banda sonora electrònica que encaixa amb els temes ‘conspiranoics’ de la trama, que està regada d’escenes de violència abrupta. La sèrie va tenir dues temporades fins que va ser cancel·lada a Channel 4. Una decisió que ha generat teories de tota mena.

La podeu mirar a **Filmin**.